

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 15. De vndecima specie Irregularitatis ex hæresi, & duodecima ex
infamia,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

CAPVT XV.

De undecima specie irregularitatis ex heresi. & duodecima, ex infamia.

S V M M A R I V M.

- 193 Quod heretici, & eorundem credentes, receptatores, defensores & fautores sint irregulares.
 194 Duplex genus infamiae, & ex quo incurritur irregularitas.
 195 Tres species infamiae, ex qua incurritur irregularitas.
 196 Quando praei Papam Episcopus in tali irregularitate dispenset.
 197 Irregularitas qua contrahitur ex ignominiosa alicuius artis professione.
 198 Tres conditiones, quibus moderanda est talis poena.
 199 Quid sit sentiendum de aleatoribus.

HÆRETICOS irregulares esse confirmant D. Anton. 3. par. tit. 28. in titio sexti capitis, per cap. Ventum est, l. quaest. 1. Angelus Irregularitas, l. num. 28. & cum eo Syluest. eodem verbo, quaest. 5. per cap. Saluberrimum, eadem causa, quaest. 7. Nauarrus demum, vt ceteros omitam, in Enchir. cap. 27. num. 205. per cap. Si quis omnem, ead. quaest. 7. & per cap. 2. De hereticis in 6. §. Hæretic. In quo nihil quidem expresse dicitur de Ordinibus, sed tacite in latis indicantur per beneficium Ecclesiasticum, & officium publicum (intellige seculare, velat iudicaturæ, notariatus, & similia: prout glossa ibidem interpretatur) quandoquidem ad reddendum aliquem in republ. Christiana non indignum beneficio Ecclesiastico, vel officio seculari, non est opus tam multis, quam ad reddendum non indignum officio Ordinis: quod est longe dignius, quodq; beneficium Ecclesiasticum respicit tanquam illud cuius exercendi causa instituitur atque confertur. Videndus est Suarez disput. 43. sect. 1.

Ex eodemque *ibidem* addendum, talem irregularitatem habere locum in hæretico per accidens occulto, seu qui signum externum dederit suæ heresis, sed ita latens, vt non sit, qui aduersus eum in iudicio testari possit. Id quod non obstat quin irregularitas incurrat, patet ex eo quod de eiusdem ratione sit, vt sicut imponitur, ita & incurratur ipso iure, nec opus sit sententia hominis. Quamquam tamen in contrarium habet Henriquez lib. 14. cap. 4. §. 6. occultum hæreticum, aut apostatam non prolati esse irregularem. Cui fauet illud cap. Ad abolendam, §. 2. De heret. Quicumque manifeste fuerit in hæresi deprehensus, & citatum cap. Saluberrimum; quod agit de abiuratione solemnique in scriptis fit: atque in memorato §. Hæretici, aperte supponitur notitia criminis, sine qua nequit impleri quod præscribit. Quæ possunt esse fundamentum sufficiens ad moralem probabilitatem.

Porro idem quod de hæreticis per memoratum paragraphum hæretici statuendum est (prout bene declarat Suarez in sequenti sect. 2. num. 5.) De eorundem credentibus, receptatoribus, defensoribus, & fautoribus, & de filiis ipsorum vsque ad secundum gradum, id est, ad filios & nepotes, vt glossa interpretatur, in paterna linea: & vsque ad primum in materna. Intellige si ipsorum parentes ex hac vita tales, hereticos inquam, aut hereticorum credentes, receptatores, defensores, aut fautores, decessisse comprobentur, iuxta cap. Statutum, eod. tit. & libro.

In hac irregularitate, sicut & in aliis, quæ ex defectu animi proueniunt, solus Papa dispensat, ex Nauar. in cit. num. 205. Quod verum esse quantumcumque hæresis sit occulta existimat Suarez in citata sect. 1. sub finem, congruenter suæ sententiæ paulo ante propositæ. Ex quo in sequenti sect. 3. aduertit: de apostata à fide, idem quod de hæretico esse maiori ratione sentiendum. Atque ad dubium; An si quis exterius tantum, metu aut alia passione adductus, retinensque interius fidem, incurrat in talem irregularitatem, esse affirmatiue respondendum per cap. Præbyteros, distinct. 50. vbi dicitur eos, qui ex timore immolarunt idolis, aut alio fi-

gnificatur in cap. Sollicitudo, distinct. 52. & in cap. vnico, De Clerico per saltum ordinato, dum dicitur esse cum eo vtendum misericordiam, seu dispensandum ab Episcopo. Quæ de re aduertit ex Nauarro in sequenti num. 242 cum tali; postquam ante dispensationem solemniter, & serio exercuit, siue superiorem Ordinem ad quem per saltum ascendit, siue inferiorem quem prætermisit, solum Papam dispensare posse. Antequam autem exercuerit, posse Episcopum dispensare cum ipso ad susceptionem Ordinis omitti; & ad exercitium & illius sic & alterius male suscepti, siue quem scienter, siue ignoranter susceperit: ac etiam ad susceptionem Ordinis superioris, si inferiorem susceperit ignoranter, id est, putans se iam esse ordinatum alio, quem omisit, cum nondum esset. Eadem ex aliis (quos in margine citat) habet Henriquez in præced. §. 3. Videri quoque potest Suarez tomo 5. disput. 42. à num. 5.

Sexta propositio est: Irregularem fieri Clericum exercendo Ordinem quem nondum habet, ex cap. I. De clerico non ordinato ministr. Intelligenda est eadem ex Nauar. in citato num. 242. cum duplici moderatione. Altera est, vt exercuerit non ioco, sed serio, tanquam initiatus ipso Ordine: prout vsuuenit ei, qui canit Epistolam cum manipulo; aut qui fingens se Sacerdotem, baptizat cum solemnitate consueta, aut confessiones audit. Videndus est Henriquez in eod. cap. 6. num. 2. Altera est, vt exercuerit solemniter, id est, cum apparatu, eodemque modo quo solet, Ordinis susceptione ad tale exercitium consecratus.

Aduerte vero, quia executio minorum Ordinum permiffa est non ordinato, perinde ac ordinato, ex D. Thoma in 4. distinct. 24. quaest. 2. art. 2. in fine: non ordinatum irregularitatem minime ob illam incurere ex D. Anton. 3. par. tit. 28. in principio. Et ratio est, quod talis non peccet, excusante ipsius Ecclesiæ consuetudine: cui non obstitit consecratio personæ ad eos actus exercendos, sicut nec consecratio loci ad Missæ celebrationem, non impedit, quominus Superioris permiffione eadem celebratio in loco non consecrato peragi possit.

Iam quod D. Anton. loco citato statuit non modo clericum, sed etiam laicum, si cum solemnibus apparatu exerceat actum alicuius Ordinis quo caret, in irregularitatem incurere tali exercitio (quod etiam Nauar. loco cit. sentit) etiam si vt tutius, probati potest: contrarium tamen, quod est mitius teneri potest; sicut tenent Angelus, in verbo Irregularitas, l. n. 38. & Rosella, Irregularitas 2. in principio, & Couar. ad Clem. Sifuriosus, l. par. §. 1. num. 1. Henriquez in cit. cap. 6. §. 1. Namque memoratum cap. I. De clerico non ordinato ministrante, prout inscriptio indicat, expresse loquitur de clerico. Neque est, quod quis dicat ob identitatem, vt vocant, rationis, extendi ad laicos: quoniam licet ea identitas sit ex parte grauitatis criminis: non tam ex parte pronitatis hominum ad illud. Qui enim de facto aspirant ad superiores Ordines iam initiati minoribus, magis solent propensi esse ad illos exercendos, quam cæteri, qui ne prima quidem tonsura sunt initiati.

Adde obiter ex Vgolino De censuris, l. 1. cap. 14. §. 1. n. 13. Eum, qui clericus non est, si censura irretitus faciat diuina, non incurere irregularitatem, quæ imponitur per cap. Si quis Episcopus in Concilio, l. quaest. 3. & per cap. 1. & cap. Is cui, De sentent. excommunic. in 6. Nam ea imponitur diuina facienti ex officio, quod laicis conuenire non potest, vt pote talis officij omnino expertibus.

In hac autem specie irregularitatis, solum Papam dispensare, excepto quod Episcopus possit ad exercendum Ordinem susceptum, habet ex Panorm. ad cap. 1. De clerico non ordinato ministr. Nauar. in Enchir. cap. 27. num. 243.

Plures irregularitates ad antedictas à Maiolo adiunguntur, quæ incuruntur per indignam Ordinis administrationem: sed quia non nituntur sufficienti testamento, vt videre est apud Suarezium tomo quinto, disput. 42. sect. 5. in iis memorandis non immorabimur.

**

mili ligno negauerunt fidem, non posse ad forum ministerium accedere.

Ceterum qui putant schismaticos perinde irregulares esse, ac hæreticos, per cap. 1. De schismaticis, & cap. Qui contra, 24. quæst. 1. non videntur audiendi: quia cum in illo priori capitulo, solum sit sermo de ordinato à schismatico: & in hoc posteriore, tantum imponatur poena ciuilibus perturbanti pacem Ecclesiæ, nullo sufficienti fundamento niti videntur. Quæ de re plenius Suarez in cit. sect. 2. §. Quarto extenditur. Plenius quoque in sequenti 3. explicans quod prædictum est, hanc irregularitatem incurriere; non tantum patres, sed etiam filios.

194. Quod attinet ad irregularitatem ex infamia notandum est duplex esse genus infamiae: vnum quod ex vitæ merito, amoreque in Christum exoritur apud impios: cuius meminit D. Paulus cum in posteriori ad Corinth. cap. 6. ait: Oportere vt exhibeamus istos Dei ministros per gloriam & ignobilitatem, per infamiam, & bonam famam. Ex hocque non indignus, sed maxime dignus efficitur quis sacris Ordinibus, vt indicat illud Actorum quinto: Ibant Apostoli gaudentes à conspectu consilij, quoniam digni habiti sunt pro nomine IESU vntum eliam pati. Alterum genus est, quod ex turpitudine exurgit apud graues & honestos viros, & hoc inducit irregularitatem, per cap. Infames, 6. quæst. 1. & regulam § 7. iuris in sexto, Infamis portæ non pateant dignitatum.

195. Eiusque, ex Panorm. ad cap. Testimonium, De testib. nu. 6. tres sunt species. Prima est infamia facti quæ incurritur quoties apud bonos, & graues viros infamatur quis ex aliquo facto: iuxta glossam ad cap. Infames, 3. q. 7. verbo Infamia: & notauit Angelus verbo Infamia, num. 2. & Syluest. eodem verbo, quæst. 1. quorum ille bene monet dicta paucorum, vel leuium hominum non facere talem infamiam, quamdiu apud bonos, & graues non fuerit opinio læsa.

Secunda infamia est iuris ciuilibus: quæ, vt iidem authores docent (& patet ex proxime citato cap. Infames, §. Porro) incurritur aut per Iudicis ordinarij sententiam, qua quis de crimine damnatur: aut ipso facto in casibus, in quibus iure cauetur, quod ea incurritur ipso facto. Hos autem esse, Angelus & Syluest. & quæ in eodem verbo, q. 5. referunt. Primus, cum Imperator militi aufert insignia, vel mittit aliquem in exilium. Secundus, cum quis exercet improbum scenus, exigens vsuras vsurarium.

Tertius, cum quis deprehenditur in adulterio. Quartus, cum quis contrahit simul cum duabus, vel simul habet duas sponsas. Quintus, cum quis lenocinium exercuit, vel filias, aut neptes prostituit. Sextus, cum quis locauit operas suas, vt pugnet cum fera.

Tertia infamia est canonica: quæ, vt iidem quoque authores habent, causatur ex quocumque peccato mortali, iuxta prius citatum, cap. Infames, 6. quæst. 1. (ex quo glossa ad verbum, Fures, id ipsum infert) amplectiturque eam, quæ est iuris ciuilibus: quia omnes qui sunt infames secundum leges ciuiles, sunt etiam secundum canones, ex cap. Omnes vero, 6. quæst. 1. Et ita ex secunda, perinde atque ex tertia infamie specie irregularitas contrahatur. Contrahi quoque ex prima specie, Angelus & Syluest. in verbo, Infamia, num. 3. & hic num. 6. probant, per cap. Tantis Daniel distinct. 81. & cap. Omnipotens Deus, De accusationibus. Sed aduerte requiri in ea re vel sententiam Iudicis declaratoriam, seu qua quis condemnatur de illo crimine propter quod in iure ciuili, vel canonico notatur infamia; vel euidenciam facti, qua ipsum nulla tergiversatione cæleri possit, aut saltem notorium sit maiori parti vicinij, vel collegij, aut loci in quo ille degit. Et enim nemo perdit ius famæ nisi per sententiam Iudicis, aut per propriam confessionem in iudicio, aut per euidenciam facti.

196. Ceterum ex Nauarr. in Enchir. cap. 27. num. 204. in tali irregularitate solus Papa dispensat: nisi quod Episcopus dispensando super delicto ad quod ipse facultas dispensandi se extendit, cõsequenter tollat infamiam ex tali delicto prouenientem per glossam, ad cap. Domino, distinct. 50. verbo, Atque ignominiam, & ad cap. Euphemium, verbo, Infamiam, 2. quæst. 3. Idque est quod Syluester sibi vult in verbo Infamia, quæst. 1. inquiring Episcopus indirecte tantum dispensare super in-

famia in casibus sibi à iure permissis: vt cum quis condemnatus est de adulterio (super quo & aliis criminibus minoribus Episcopus posse dispensare, habetur ex cap. At si, De iudicijs, §. De adulterijs: vbi glossa ad verbum, Dispensare, id late explicat) efficitur infamis: atque Episcopus cum eo dispensans super tali crimine, consequenter indirecteque (non autem principaliter, & directe) dispensat in infamia proueniente ex illo. Addit Nauarrus quandoque per penitentiam iustam, & emendationem vitæ, irregularitatem ex infamia tolli: tunc scilicet, cum tollitur ipsa infamia: quia omnis res per quacumque causas componitur, per eandem dissoluitur.

Porro vt infamiam, sic quæ illi proxime accedit ignominiosam alicuius artis professionem, omnemque personam vilitatem inducere irregularitatem, monet Maiolus lib. 3. De irregularitatibus, cap. 1. iuxta glossam ad cap. Nihil, De electione, verbo, Suspendatur, & argumento cap. De seruatorum, & cap. Admittantur, distinct. 54. In quorum prioribus sub finem habetur, quod iuxta sacros Canones vilis personam manens, sacerdotij dignitate fungi non potest. Cui simile est quod dicitur in cap. Inter dilectos, De excessibus Prælatorum, §. Nos igitur, in fine: personis vilibus, & indignis portas dignitatis patere non debere, iuxta legitimas sanctiones.

In quatuor personarum numero congruenter cap. Pro dilectione, De consecr. distinct. 2. idem Maiolus numerat. Primo, histrionem; mimum, ioculatorem, cytharedum, saltatorem, gladiatorum, stadij cursorem, & consimiles, qui mercedis gratia ludibrium sui faciunt. Quod quidem iuxta Sylu. in verbo, Infamia, quæst. 5. extendendum est ad eum, qui semel tantum eiusmodi artem aliquam exercuerit. Secundo, numerat illum, qui vilem ignominiosamve ducit vxorem: nempe repudiatam & eiecitam, meretricem, aut ancillam suam, aut publicis spectaculis mancipatam. De qua re habetur expressus textus in cap. Si quis viduam 2. distinct. 34. Et ratio attingitur in cap. Si quis viduam 1. eadem distinct. quod maritus vxoris vitium, id est, vt ibidem glossa finalis interpretatur, defectum contrahat, ex illiusve vilitate, & ignominia vilis, ignominiosaque efficiatur. Tertio, numerat carnificem, seu macellarium, & tabernarium, quem vtrumque pro virili persona haberi secundum sanctiones Ecclesiasticas, patet ex Clem. 1. De vita & honest. Clericorum. Itemque emundatorum cloacarum, expurgatore pellium & similes exercentes officia, quæ vilia sunt, & horrorem adferunt, prout tangit glossa ad eandem Clementinam, verbo, Macellariorum.

Verumtamen ex eodem Maiolo, illud suum monitum temperandum est tribus conditionibus. Prima est vt tantummodo habeat locum in iis qui talia officia exercuerunt: non autem in ipsorum prole, quæ illa non exercuerit: quoniam ignobilitas parentum proli, si ipsa est laudabilis, nihil obest quoad Ordines: in quibus piscatori Petro, fabri filio, non Augusto succeditur, vt habet glossa ad cap. Quoniam vetus, 24. quæst. 1. verbo, Ignidia. Secunda est: vt non habeat locum in eo, qui ad edomandam superbiam talia officia exercuerit, cum inde aptior, magisque idoneus efficiatur ad gerendam animarum curam. Sic Alexander Carbonarius, cum carbonariam exerceret vir doctissimus, oppletus illis fordibus, quæ caars inducere solet, electus est in Episcopum, vt D. Gregor. Nyssenus scripti in vita Gregorij Thaumaturgi. Tertia, vt non habeat locum in mechanicis, qui nihil faciunt turpe, seu quod horrorem incutiat, vt futores, sartores, fabri lignarij, vel ferrarij, & huiusmodi alij, vt argumentum est, quod D. Paulus fuerit futor tabernaculorum, ex cap. 18. Actorum.

197. Postremo numerat aleatores, quos Ecclesia ita auersatur, vt eos tanquam viles, & indignos ab omni Ecclesiastico beneficio obtinendo excludat, per cap. Inter dilectos, De excessibus Prælatorum: ex quo glossa ad cap. Clerici officia, De vita, & honestate Clericorum verbo, Ad aleas, probat, eum, qui publicæ aleatoris, à promotione repellit, seu irregularem esse.

REGINA
PRAE
EDRJE
E. V